

ЖИВОТ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

КРАТЪК ОТЧЕТ НА ПРОЕКТА

ПОДОБРЯВАНЕ ОПАЗВАНЕТО НА СВЕТОВНОЗАСТРАШЕНИЯ ЦАРСКИ ОРЕЛ В БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ НАМАЛЯВАНЕ НА СМЪРТНИТЕ СЛУЧАИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ЕЛЕКТРОПРОВОДИ (LIFE12 NAT/BG/000572)

© Andras Kovacs / RaptorImages

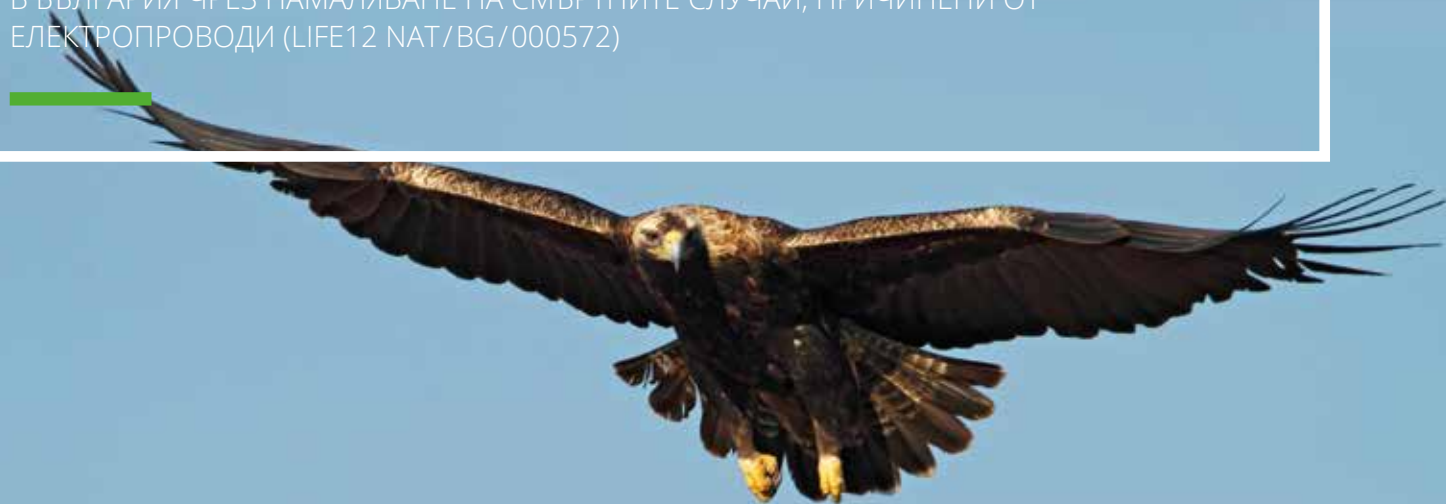
ЖИВОТ ЗА
ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

ЖИВОТ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

ПРОЕКТ НА ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЮГ И БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

ПОДОБРЯВАНЕ ОПАЗВАНЕТО НА СВЕТОВНОЗАСТРАШЕНИЯ ЦАРСКИ ОРЕЛ
В БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ НАМАЛЯВАНЕ НА СМЪРТНИТЕ СЛУЧАИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ
ЕЛЕКТРОПРОВОДИ (LIFE12 NAT/BG/000572)

© Светослав Спасов / БДЗП

Координиращ бенефициент:

„Електроразпределение Юг“ ЕАД

„Електроразпределение Юг“ ЕАД (част от групата на EVN България) е електроразпределителното предприятие в Югоизточна България, което притежава лицензия за разпределение на електрическа енергия на територия от близо 42 000 km² в девет области в Югоизточна България: Бургас, Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Сливен, Смолян, Стара Загора, Хасково и Ямбол.

Голяма част от екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България е разположена на лицензионната територия на Електроразпределение Юг (www.elyug.bg).

Партньор по проекта: Българско дружество за защита на птиците (БДЗП).

БДЗП е партньор за България на BirdLife International – най-голямата световна мрежа от природозащитни организации (www.birds.bg).

Бюджет: 3 984 559 евро

Финансиране: Програма LIFE на ЕС – 1 399 113 евро

Съфинансиране:

„Електроразпределение Юг“ ЕАД – 2 575 496 евро

Съфинансиране: БДЗП – 9950 евро

Районите, в които се реализира проектът, са част от европейската екологичната мрежа НАТУРА 2000:

- Специално защитена зона „Маджарово“ с код BG0002014
- Специално защитена зона „Каменски баир“ с код BG0002059
- Специално защитена зона „Сакар“ с код BG0002021
- Специално защитена зона „Адата-Тунджа“ с код BG0002094
- Специално защитена зона „Сините камъни-Гребенец“ с код BG0002058
- Специално защитена зона „Дервентски възвишения“ с код BG0002026
- Специално защитена зона „Мост Арда“ с код BG0002071
- Специално защитена зона „Западна Странджа“ с код BG0002066

Продължителност на проекта: пет години (2013 – 2018)

Ръководител на проекта: Любка Василева / Стойка Титова, Електроразпределение Юг

Контакти: Електроразпределение Юг, ул. „Христо Г. Данов“ № 37, 4000 Пловдив, България

Автори на текста: Крум Косев, Стойка Титова (Електроразпределение Юг), Светослав Спасов (БДЗП)

Дизайн и предпечат: Радостина Недялкова

ПРОЕКТЪТ ЖИВОТ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

© Andras Kovacs / RaptorImages

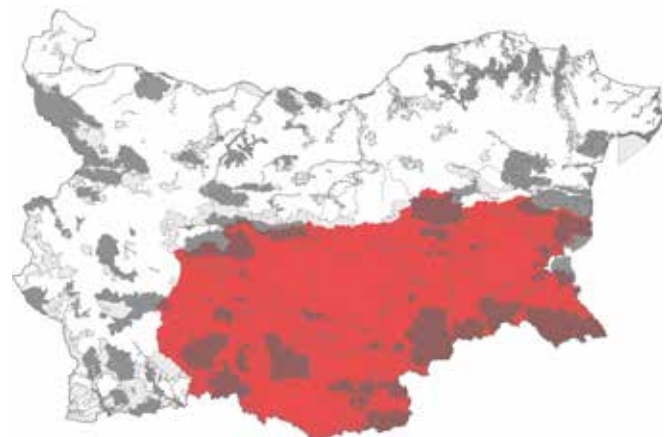
Успешно сътрудничество между НПО и инфраструктурна компания

Проектът беше разработен в партньорство с Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) и получи одобрение от Европейската комисия през месец юли 2013 г., с което Електроразпределение Юг (част от EVN България) стана първата инфраструктурна компания в България, която реализира проект с финансиране по програмата LIFE+.

През октомври 2013 г. Електроразпределение Юг и Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) подписаха партньорско споразумение, с което дадоха официален старт на проекта „Живот за царския орел“.

Проектът се реализира в 8 специално защитени зони от НАТУРА 2000 – в районите на общини Елхово, Тополовград, Болярово, Харманли, Сливен и Ямбол.

„Живот за царския орел“ продължи дългогодишното сътрудничество на компанията с БДЗП по опазване на птиците, включващо проекти като „Живот за Бургаските езера“ и „Опазване на царския орел и ловния сокол в ключовите за тях места от мрежата НАТУРА 2000 в България“. Именно в рамките на последния проект, приключил 2013 г., бе установено с помощта на сателитни предаватели, че до 80% от младите царски орли загиват от токов удар и това бе причината за подготовката и реализацията на проекта „Живот за царския орел“.

■ Специално защитени зони (СЗЗ) от мрежата на НАТУРА 2000, обявени по Директивата за опазване на дивите птици 2009/147/ЕО (кратко название: Директива за птиците)

▨ Специално защитени зони (СЗЗ) от мрежата на НАТУРА 2000, обявени по Директивата за опазване на естествените местообитания и дивата фауна и флора 92/43/ЕИО (кратко название: Директива за местообитанията)

■ EVN Bulgaria

© Електроразпределение Юг

Монтиране на дивертори по проект "Живот за Бургаските езера"

ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

AQUILA HELIACA

© Andras Kovacs / RaptorImages

Царският орел е една от най-редките птици на планетата. Той е световнозаstraшен вид и популацията му намалява в световен мащаб. В миналото царският орел е бил една от най-разпространените грабливи птици в България, но днес е включен в Червената книга и в списъка на заstraшените видове на Международния съюз за защита на природата и природните ресурси. В България са регистрирани общо 29 двойки, обитаващи основно региона на Сакар планина и Западна Странджа.

От хилядолетия царският орел е почитан като свещена птица, защото предците ни смятали, че прогонва буреносните облаци и спасява реколтата. И до днес в някои краища на България вярват, че ако царският орел бъде убит или му се напакости, голяма беда ще сполети хората. Народното му име е "кръстат орел" заради белите петна, наподобяващи еполети върху крилето му, и светлата глава, които, наблюдавани от разстояние, в полет изглаждат така, сякаш птицата има кръст на гърба си.

© Márton Horváth / MME

© Andras Kovacs / RaptorImages

© Márton Horváth / MME

© Andras Kovacs / RaptorImages

ЗАПЛАХИТЕ

Причините за драстичното намаляване на вида са много, но сред основните са:

- Масовото избиване на хищните птици през 50 – 70-те години на миналия век.
- Унищожаването на естествените местообитания на царския орел и развитието на интензивното селско стопанство, което доведе до намаляване и изчезване на дивите животни, които служат и за храна на орлите.
- Неправилното използване на пестициди в земеделието, незаконното залагане на отровни примамки и браконьерството.
- Токови удари при кацане на електрически стълбове.
- Електропроводите средно напрежение (20 kV) са тези, които представляват голяма опасност за царските орли и много други диви птици, които ги използват за кацане при почивка или като отправна точка при ловуване. Птиците с голям размах на крилето (над 2 m), като орлите и щъркелите, са особено уязвими, защото лесно могат да докоснат едновременно проводник под напрежение и заземена част от стълба и така да предизвикат токов удар, който да причини смъртта им и прекъсване на електрозахранването. Особено уязвими са младите и неопитни орли в периода след напускането на гнездото.

© Димитър Демерджиев / БДЗП

© Márton Horváth / MME

ОСНОВНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ПРОЕКТА

© Николай Терзиев / БДЗП

Извършени дейности по проект "Живот за царския орел" 2013 – 2018 г.

- Обезопасени 2340 електрически стълба със защитни изолации. Защитните изолации са изработени от изолационен материал и имат за цел да предпазят птиците от токов удар при едновременен контакт с проводник под напрежение и заземена част от стълба.
- 42 km въздушни електропроводи, които представляват 126 km проводници, са подменени с изцяло изолирани – т. нар. ПАС система. По този начин напълно се премахва рискът от контакт на птици с проводници под напрежение и заземени части на поддържащите стълбове. С въвеждането на ПАС системата значително намалява и рискът от сблъсък на летящи птици с въздушните линии, тъй като изолираните проводници са по-видими и лесни за избягване.
- Монтирани 10 бр. "качалки". "Качалката" като средство за обезопасяване предоставя място за почивка на птиците, като позволява птицата да кацне на сигурно разстояние от тоководещите елементи.
- Положени 43 km подземни електрически кабели, които заменят близо 70 km опасни за птиците въздушни електропроводи. Кабелирането (подземното полагане) е решение, което напълно елиминира опасността за птиците, но това се оказва и най-сложната за изпълнение и скъпоструваща мярка.
- Изградени специализирани съоръжения – напр. „паса-релка“ (мостово съоръжение за преминаване на подземни кабелни линии над река).
- Монтаж на защитни предпазни пластмасови решетки за птици, изолирани клеми, и др.
- 16 нови бетонни трафопоста, 1 нова възлова станция.
- Създадена Географска информационна система с база данни с резултатите от полевите проучвания на смъртността на птиците от токов удар и сблъсък с проводниците, импактния мониторинг на обезопасените електропроводи и мониторинга на популацията на царския орел.
- Комуникационни дейности и събития, включително поставяне на информационни табели, работни срещи за обмен на опит и споделяне на добри практики с българско и международно участие и т.н.

При изграждане на съоръженията се използват най-съвременните технически решения, гарантиращи сигурност на захранването с енергия за местното население и безопасност за птиците. Използваните материали преминават лабораторни изпитания и отговарят на европейските стандарти.

ОБЕЗОПАСЯВАМЕ ВЪЗДУШНАТА МРЕЖА С ПОМОЩТА НА:

Предпазни решетки – изработени са от изолационен материал, устойчив на ултравиолетови лъчи. Предпазват птиците, като не им позволяват да кацнат на местата с опасност от токов удар. Решетките ограничават размаха на крилето. Монтират се на опъвателните изолатори на стоманорешетъчните стълбове.

Качалки – изработени от алуминий с опции за закрепване върху хоризонтални разединители с открити тоководещи части, монтирани върху стоманени-решетъчни стълбове. Отстояват на определена височина от опасните зони и създават условия птицата да кацне на тях.

Изолации (изолационни покрития) – изработени от синтетичен изолационен материал, устойчив на ултравиолетови лъчи. Предпазват от попадане под напрежение, като осигуряват защита на проводника над стоящия изолатор (и от двете му страни). Монтират се на бетонови стълбове средно напрежение.

ПАС система – изцяло изолирана въздушна линия средно напрежение. Тя включва използването на изолиран проводник и всички помощни елементи за монтиране на системата (клеми, изолатори, защиты).

© Електроразпределение Юг

Монтаж на кацалки за птици от Електроразпределение Юг

Първата в България ПАС система е изградена в района на Харманли

Техническите дейности започнаха през април 2015 г. на територията на една от специално защитените зони (СЗЗ) от мрежата НАТУРА 2000 – СЗЗ „Сакар“ в района на община Харманли.

- Изградени са 45 km ПАС система (изолирани проводници) по въздушен електропровод в специално защитена зона „Сакар“.
- Монтаж на комплексни защитни средства – по изолирания електропровод бяха монтирани 10 броя „кацалки“ за птици.
- Монтаж на защитни пластмасови решетки, изолирани клеми и др., с което се постига максимална сигурност както за царския орел, така и за други птици.
- След изграждане на ПАС системата е отчетено намаляване на аварийността по електропровода.

© Електроразпределение Юг

Обезопасен стълб с ПАС система (система от изолирани проводници)

© Електроразпределение Юг

Специално съоръжение – т. нар. "пасарелка" за преминаване на подземни кабелни линии над реката

Мащабни технически дейности в района на Елхово и Тополовград

- Положени 43 km подземни електрически кабели, които заменят близо 70 km опасни за птиците въздушни електропроводи.
- Изградени нови енергийни съоръжения: възлова станция и 16 бетонни трафопоста в специално защитена зона „Сакар“.
- Изградени са и специализирани съоръжения като например „пасарелки“ за преминаване на подземни кабелни линии над река, извършване на сондажни работи и др.
- 27 km въздушни електропроводи, които представляват 81 km проводници, са подменени с изцяло изолирани (ПАС система).
- Монтирани 1293 комплекта защитни изолации на стълбове от електроразпределителната мрежа.

Основно предизвикателство за реализация на дейностите в района на Елхово и Тополовград беше трудният и скалист терен, което наложи и допълнителни дейности като укрепителни мерки по изкопите за кабелните линии и по бреговете на реките.

© Светослав Спасов / БДЗП

Изкопи за полагане на подземни електрически кабели

© Електроразпределение Юг

Нов трафопост

© Електроразпределение Юг

Изградена нова възлова станция

Извършени дейности в района на Сливен и Ямбол

В община Сливен Електроразпределение Юг монтира изолации на 499 стълба. Приоритетно бяха изолирани най-опасните за птиците стълбове, определени от проучването на БДЗП. В района на Ямбол бяха обезопасени други 329 стълба.

© Николай Петков / БДЗП

Монтаж на изолации по стълбове

© Електроразпределение Юг

Монтаж на защитни решетки по стълбове на въздушни електропроводи

МОНИТОРИНГ НА ПОПУЛАЦИЯТА

© Márton Horváth / MME

Мониторингът на популацията на царския орел се извършва регулярно. Резултатите от началото на проекта до края на размножителен сезон 2018 са, както следва:

Години	Брой заети от царски орли територии	Брой на двойките, пристъпили към гнездене	Брой малки	Брой заменени птици в двойките в %
2014	26	24	23	10,64
2015	28	24	29	12,5
2016	28	21	26	3,77
2017	28	23	28	16,67
2018	29	21	24	5,77

Популацията на царския орел в България през голяма част от проекта е стабилна, като гнездовият успех е добър.

- През 2016 г. е отчетен рекордно нисък процент на смъртност при гнездящите царски орли – едва 3,77% – най-ниският за последните 10 години.
- В контраст на това през 2017 г. е наблюдавана най-голямата смяна на брачни партньори сред гнездящите двойки, най-вероятно дължаща се на смърт на една от птиците.
- През 2018 г., след тригодишен застой, броят на двойките се увеличи с още една и вече наброяват 29, което е най-високата численост, откакто видът се наблюдава.

Дължина на тялото

72 – 84 cm

Размах на крилата

180 – 215 cm

Отличителни белези

две бели петна на раменете

Численост в България

29 двойки

Къде се среща?

Сакар, Сливен, Дервенските възвишения, Западна Странджа

ИНФОРМАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ И КОМУНИКАЦИЯ КЪМ ОБЩЕСТВЕННОСТТА

- Редовни публикации в медии (национално и местно ниво) – телевизии, радио, вестници, интернет.
- Отпечатани 3 информационни брошури с важни детайли за проекта и за царския орел.
- Създадена интернет страница на проекта – www.lifeforsafegrid.bg – с увеличаваща се популярност.
- Информация в социални мрежи.
- Заснет кратък документален филм по проекта.
- Електроразпределение Юг монтира 12 информационни табели, популяризиращи целевия вид и проекта "Живот за царския орел". Табелите са ситuirани в близост до нова енергийна инфраструктура, изградена в рамките на проекта.
- Проведени два експертни семинара – през 2014 г. в Стара Загора и през 2018 г. в Ямбол. В тях участваха представители на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) по места, природозащитни организации, местна власт, природни и национални паркове, експерти и др. Семинарите включваха презентационна и практическа част: посещение на тренировъчния

полигон в Стара Загора и посещение на реализираните обекти по проекта в района на Елхово.

- Отпечатани календари и стикери.
- Проведени информационни дни за 25-тата годишнина на програма LIFE, Директивата за хабитатите и НАТУРА 2000 през 2017 г. в Пловдив, Бургас и София. Представени бяха макети в реални размери на 6 вида орли, които се срещат в България, информационни материали и др.
- Участие в български и международни семинари. Посещение на чуждестранни експерти за оглед на дейностите по проекта.
- Подкрепа на кампанията „За да има орли“ на БДЗП и изготвяне на промо видеоклип за опазване на орли в България.

© Електроразпределение Юг

Демонстрация по монтаж на защитни изоляции на стълбове. Учебен полигон в гр. Стара Загора, 2014 г.

Информационни материали по проекта

© Електроразпределение Юг

Експертен семинар в гр. Ямбол, 2018 г.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРОЕКТА

- Инвестиции в размер близо 4 млн. евро в българската икономика. По-голямата част от финансовите средства са вложени в по-слабо развити райони и местни общности, което ще подпомогне тяхното развитие.
- Осигурена временна или дългосрочна заетост на местни хора и фирми от района на проекта.
- Значително подобрена енергийна инфраструктура в района на проекта и сигурно електрозахранване за битови и стопански клиенти.
- Проведени са три социално-икономически проучвания – през 2015 г., 2016 г. и 2018 г.
- Резултатите от последното проучване показват, че царският орел все повече се възприема като ценен ресурс и застрашен вид. Местното население е значително по-запознато с дейностите по проекта и мнението за изпълнението му е силно положително. Като най-важни позитиви от проекта са отчетени опазването на царския орел, предотвратяването на аварии, възможността за развитие на екотуризъм, подобрена инфраструктура.

Информационна табела по проект "Живот за царския орел" (на български и английски език)

© Електроразпределение Юг

© Електроразпределение Юг

НАГРАДИ

Дейностите на Електроразпределение Юг и БДЗП за опазване на околната среда бяха отличени с редица награди за най-добри практики и най-добри проекти на европейско ниво:

- **2016 г.:** Награда от организацията Renewables-Grid-Initiative (RGI) Берлин в категория „Фаворит на журито“ в област „Опазване на околната среда“ за дейностите по изграждане на система с нови изолирани проводници – ПАС система.
- **2016 г.:** Първо място в категория „Енергетика и воден сектор“ в Шестия национален конкурс „Най-зелените компании в България“.
- **2016 г.:** Грамота за принос към опазване на Белия щъркел, XI Фестивал на белия щъркел, с. Белозем (обл. Пловдив).
- **2015 г.:** Награда на Българска фондация "Биоразнообразие" за „Бизнес, подкрепящ биоразнообразието в България“.
- **2015 г.:** Награда от организацията Renewables-Grid-Initiative (RGI) Берлин в категория „Фаворит на журито“ за обезопасяване на щъркелови гнезда.
- **2015 г.:** Българското дружество за защита на птиците (БДЗП), Електроразпределение Юг и партньорската организация BirdLife International спечелиха „Наградата за добри практики“ на Renewables-Grid-Initiative (RGI) в категорията „Опазване на околната среда“ за съвместната им работа по превенция на загиването на редки птици при кацане и удар в електропреносната мрежа в България и Судан.
- **2014 г.:** проектът на БДЗП „Опазване на царския орел и ловния сокол в ключовите за тях места от мрежата НАТУРА 2000 в България“, реализиран със сътрудничеството на Електроразпределение Юг, получи престижната награда НАТУРА 2000 в категория „Природозащита“, като бе награден и като един от петте „Най-добър от най-добрите“ LIFE проекти в категорията „Природа“ за 2014 г., а през 2017 г. бе сред номинираните за най-добри проекти по програма LIFE от 1992 г. досега сред 4000 други.

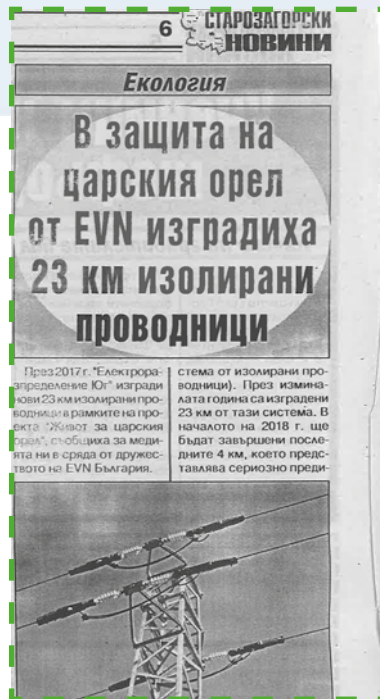
ЛЮБОПИТНО ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

- Фигурите на Орлов мост в София са именно на царски орли.
- Орелът атакува жертвата си винаги откъм страната на слънцето.
- Ако човек притежаваше зрението на орел, то би могъл от 10-ия етаж да види как мравките пълзят по земята. Орлите и другите хищни птици могат да виждат 4 - 5 пъти по-далеч от обикновения човек.
- Човешкото зрително поле обхваща 180 градуса, а орелът се радва на панорамна гледка от 340 градуса.

© Димитър Градинаров / БДЗП

МЕДИИТЕ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Отговорното отношение към околната среда е ръководен принцип в политиката на Електроразпределение Юг. За да се гарантира практическото прилагане на този принцип на всички нива в компанията, от 2013 г. в дружеството е въведена и се поддържа Система за управление на околната среда в съответствие с международния стандарт ISO 14001. Основните правила, върху които е изградена системата, са:

- Устойчиво развитие чрез прилагане на политики и добри практики за управление на процесите по екологично съобразен начин.
- Стриктно спазване на приложимите нормативни изисквания в областта на опазване на околната среда.
- Непрекъснат контрол върху процесите и управление на аспектите на околната среда за избягване риска от замърсяване на околната среда.

- Подобряване на резултатността по отношение на опазване на околната среда.

Дружеството ежегодно преминава успешно надзорни одити, извършвани от компания за сертификационни услуги, които потвърждават издадения сертификат.

Монтирана платформа за щъркелово гнездо. Чрез нея гнездото се повдига на безопасно от проводниците разстояние.

© Електроразпределение Юг

© Електроразпределение Юг

ТРАДИЦИЯ В ЕКОЛОГИЧНИТЕ ДЕЙНОСТИ

Електроразпределение Юг съдейства на природозащитни организации за изпълнението на различни проекти по програма LIFE в България, свързани с опазване на застрашени видове и техните местообитания:

- Проект „Опазване на царския орел и ловния сокол в ключовите за тях места от мрежата НАТУРА 2000 в България“ на БДЗП – първият реализиран проект по програмата в България.
- Проект „Опазване на световно застрашени видове птици чрез ефективно управление на ключови за тях местообитания в района на Бургаските езера“ на БДЗП.
- Проект „Спешни мерки за опазване на египетския лешояд в България и Гърция“ на БДЗП.
- Проект „Опазване на ключови горски хабитати на малкия креслив орел в България“ на БДЗП.
- Проект „Възстановяване на белошипата ветрушка“ на СНЦ „Зелени Балкани“.
- Проект „Светло бъдеще за черния лешояд“ на СНЦ „Зелени Балкани“.
- Проект „Завръщане на лешоядите в България“ на СНЦ „Зелени Балкани“.

Електроразпределение Юг изпълнява редица целенасочени дейности за опазване на биоразнообразието, които включват:

- Кабелиране (подземно полагане) на въздушни електропроводи: универсално решение за намаляване на смъртността и за редуциране на аварийите, но по икономически причини не е реалистично да обхване десетките хиляди километри въздушни линии.
- Поставяне на защитни изолации по стълбове: мярката предпазва птиците от токов удар при контакт с проводниците и заземена част от стълба.
- Монтаж на изцяло изолирани и обезопасени за птиците въздушни проводници – ПАС система, чрез което се постигат две цели – предпазване от токов удар и от сблъсък, защото изолираният проводник е по-лесно забележим поради тъмния си цвят.
- Монтаж на елементи по електропроводите като „качалки“ за птици, дивертори, предпазни решетки, платформи за гнездене по стълбове, „бодливки“ (предпазен елемент, който не позволява на птицата да кацне на опасно за нея място) и др.

Проверката на ефекта от извършените дейности показва, че така обезопасени, електропроводите са напълно безопасни за царския орел и другите птици.

НАТУРА 2000

Екологичната мрежа от защитени територии НАТУРА 2000 заема повече от 18% от сушата и почти 6% от морските територии на Европейския съюз, като създаването ѝ цели да осигури опазването на най-ценните и най-застрашени видове и хабитати, изброени в Директива 2009/147/ЕО (Директивата за опазване на дивите птици) и Директива 92/43/ЕИО (Директивата за опазване на естествените местообитания и дивата фауна и флора).

ПРОГРАМА LIFE

Програма LIFE е финансов инструмент на ЕС, който подпомага проекти в областта на околната среда, природозащитата и климата. Основна цел на LIFE е да допринесе за провеждането и подобряването на политиката и законодателството на ЕС в посочените области чрез съфинансиране на проекти с европейска добавена стойност. Изпълнява се съгласно Регламент 614/2007 на Европейския парламент.

От създаването си през 1992 г. програма LIFE е съфинансирала близо 4500 проекта, като по този начин е допринесла с около 3,4 млрд. евро за опазването на околната среда и климата.

ЖИВОТ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

Проектът "Живот за царския орел" бе реализиран в осем специално защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 с финансовата поддръжка на програма LIFE.

Информация за проекта „Живот за царския орел“ (LIFE12 NAT/BG/000572) е налична на www.lifeforsafegrid.bg.